



## Bättre kvalitet och produktivitet i arbetet: Gemenskapens arbetsmiljöstrategi 2007-2012

Arbetsmarknadsdepartementet

2007-05-02

### Dokumentbeteckning

KOM(2007) 62 slutlig

Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén. Bättre kvalitet och produktivitet i arbetet: Gemenskapens arbetsmiljöstrategi 2007-2012

### Sammanfattning

Kommissionen presenterade gemenskapens arbetsmiljöstrategi för rådet den 21 februari 2007. I den nya arbetsmiljöstrategin redovisar kommissionen att en positiv utveckling skett på arbetsmiljöområdet i EU, men noterar också att de framsteg som uppnåtts fördelas ojämnt över länder, sektorer, företag och arbetstagar kategorier. Detta återspeglas i den nya strategin som har ett särskilt fokus på små och medelstora företag samt olycksdrabbade sektorer som jordbruks-, transport-, och byggsektorn. Kommissionen betonar vidare att kostnaderna för arbetsrelaterade olyckor och sjukdomar fortfarande är betydande samt att åtagandet att öka sysselsättning och produktivitet och att möta den demografiska utvecklingen också kräver ansträngningar för att förbättra arbetsmiljön i EU.

Kommissionen anger som övergripande mål att antalet arbetsrelaterade olyckor i EU 27 ska minska med 25 %.

För att uppnå dessa mål anger kommissionen ett antal instrument och åtgärder:

- förbättra tillämpningen av gemenskapsrätten,
- stöd till de små och medelstora företagen i tillämpningen av gällande lagstiftning,
- anpassning med hänsyn till den utveckling som skett och förenkling av lagstiftningen särskilt med hänsyn till små och medelstora företag,
- främjande och genomförandet av nationella strategier,
- uppmuntran till förändringar i arbetstagarnas beteende och attityd till arbetsmiljöfrågorna hos arbetsgivarna,
- utarbeta metoder för att kartlägga och bedöma nya potentiella risker,
- förbättra uppföljningen av genomförda projekt, samt
- främja en god arbetsmiljö internationellt.

Rådet planerar att anta rådsslutsatser med anledning av strategin den 30 maj 2007.

## 1 Förslaget

### 1.1 Innehåll

Kommissionen noterar att en positiv utveckling på arbetsmiljöområdet har skett i EU. Bland annat har antalet olyckor i arbetslivet minskat med 17 % under perioden 2000-2004. Samtidigt utvisar den fjärde europeiska undersökningen om arbetsvillkor att många arbetstagare uppfattar sitt arbete som en hälsorisk. Dessutom har de framsteg som uppnåtts fördelats ojämnt. Kommissionen anger att flera utmaningar på arbetsmiljöområdet har stor betydelse när det gäller den demografiska utvecklingen och den förvärvsaktiva befolkningens åldrande, nya tendenser i arbetslivet, (t. ex. eget företagande), ökad utläggning på entreprenad och ökad sysselsättning i små och medelstora företag samt nya och större migrationsströmmar till EU.

Kommissionen anger som övergripande mål att antalet arbetsrelaterade olyckor i EU 27 ska minska med 25 %.

För att uppnå dessa mål anger kommissionen ett antal initiativ och åtgärder.

### **Säkra ett riktigt genomförande samt förenkling och anpassning av gemenskapsrätten**

Kommissionen avser att ytterligare undersöka behovet av handböcker till stöd för genomförande av arbetsmiljödirektiv. Handböckerna ska utformas med särskild hänsyn till små och medelstora företag. Kommissionen avser vidare att undersöka behovet av att föreslå en rekommendation med syftet att förbättra fördelningen av ansvar för arbetsmiljöfrågor på arbetsplatser där flera företagare är verksamma samtidigt. Kommissionen avser att utreda behovet av att anta en rekommendation där medlemsstaterna uppmanas att ta initiativ för att underlätta tillgången till förebyggande tjänster av hög kvalitet, om sådana inte kan uppbringas i det egna företaget, särskilt när det gäller små och medelstora företag. Kommissionen anger att arbetet som redan inletts genom den sociala dialogen med att bland annat försöka finna bättre sätt att förebygga risker för belastningsskador och cancerogena ämnen samt att arbetet med att kodifiera arbetsmiljödirektiven och utvärdera och utreda möjligheterna till att förenkla lagstiftningen kommer att fortsätta.

#### Uppmuntra utarbetandet och genomförande av nationella strategier

Kommissionen uppmuntrar medlemsstaterna och företagen att införa systematiska förfaranden för att samla in och analysera uppgifter från hälsokontroller av arbetstagare i syfte att förbättra det förebyggande arbetet samtidigt som man undviker att skapa onödig byråkrati för företagen. Kommissionen anger även att de nationella hälso- och sjukvårdssystemen bör ges en mer aktiv roll, bl.a. genom att göra läkarna medvetna om vikten av att känna till såväl patienternas sjukdomshistoria som deras arbetsmiljö.

Medlemsstaterna uppmuntras att i sina nationella strategier ta med särskilda åtgärder för att förbättra rehabilitering och reintegration av arbetstagare som under en längre tid varit frånvarande från arbetet till följd av ett arbetsolycksfall, en arbetssjukdom eller ett funktionshinder. Kommissionen uppmärksammar även frågan om integrering av arbetsmiljö i utbildningspolitiken och avser att undersöka möjligheterna att lägga fram rekommendationer. Medlemsstaterna uppmuntras att i sina nationella strategier ta med särskilda initiativ som ger särskilt de små och medelstora företagen tillgång till tekniskt bistånd och rådgivningstjänster för främjande av arbetstagarnas hälsa. Arbetsmarknadens parter uppmanas att se till att arbetstagarnas representanter får en mer framträdande roll inom ett systematiskt arbete för att minska risker i arbetslivet.

#### Hantera nya och ökade risker och främjande av den psykiska hälsan i arbetslivet

Kommissionen uppmuntrar medlemsstaterna och arbetsmarknadens parter att främja en snabb praktisk tillämpning av resultaten av grundforskningen, så att enkla metoder för förebyggande ställs till företagens förfogande, med särskild inriktning på små och medelstora företag. Kommissionen

uppmuntrar medlemsstaterna att i sina nationella strategier ta med särskilda initiativ för att bättre förebygga psykisk ohälsa och främja psykisk hälsa, som kan genomföras i samverkan med gemenskapens initiativ på detta område. Arbetsmarknadens parter uppmuntras att ta till sig slutsatserna av utvärderingen av tillämpningen av det europeiska ramavtalet om arbetsrelaterad stress.

## 2 Utvärdera hittillsvarande resultat

Kommissionen avser att fortsätta arbetet med att konsolidera statistik över olycksfall i arbetet och arbetssjukdomar samt avser att utarbeta ett system som gör det möjligt att utbyta information och utvärdera måluppfyllelse och effektiviteten i de nationella förebyggande strukturerna och de insatser som gjorts.

### 2.1 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Gemenskapens strategi 2007-2012 innehåller inga förslag till ny lagstiftning och förväntas inte påverka gällande svenska regler.

### 2.2 Budgetära konsekvenser

Strategin förväntas inte ha några direkta budgetära konsekvenser.

## 3 Ståndpunkter

### 3.1 Svensk ståndpunkt

Sverige välkomnar gemenskapens arbetsmiljöstrategi som inriktats på viktiga utmaningar och arbetsmiljöfrågor. Emellertid fokuserar strategin i alltför stor utsträckning på att minska antalet olyckor och på kvantitativa mål med risk för att andra viktiga arbetsmiljöproblem och behovet av konkreta åtgärder överskuggas. Sverige anser att den övergripande målsättningen om att minska arbetsrelaterade olyckor med 25 procent kräver ytterligare belysning och förklaring av kommissionen.

En viktig svensk utgångspunkt är att det är av stor vikt att varje medlemsstat ska kunna utforma sina åtgärder inom området efter nationella utgångspunkter och behov. Samtidigt är det viktigt att man på EU-nivå diskuterar och utbyter erfarenheter på området.

Sverige ställer sig positiv till att:

- strategin fokuserar på de sektorer, arbetstagargrupper och företag där den sämsta arbetsmiljön finns samt små och medelstora företag,
- regelförenkling och anpassning av lagstiftning får stort utrymme,

- betydelsen av den sociala dialogen och forskningsinsatser betonas,
- det internationella samarbetet på området stärks,
- arbetsmiljöfrågorna tydligare integreras med Lissabonstrategin och koordineras med andra politikområden, bland annat med folkhälsopolitiken som även omfattar EU:s alkoholstrategi.
- gemenskapsstrategin kompletteras med nationella strategier, som utformas så att de främjar den gemensamma strategins målsättning och inriktning.

Medlemsstaterna bör dock själva bestämma hur strategierna utformas och göra avvägningen mellan olika instrument och åtgärder som t ex användningen av kvantitativa mål och åtgärder inom hälso- och sjukvårdsområdet.

### 3.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Gemenskapens strategi behandlades för första gången i rådsarbetsgrupp för sociala frågor den 21 mars 2007. Många medlemsstater ställde sig frågande till det tyska ordförandeskapets förslag till resolutionsutkast som i princip kopierade kommissionens meddelande om gemenskapens arbetsmiljöstrategi. Mest kontroversiellt var stödet till kommissionens mål att reducera olycksfall i arbetet med 25 procent, samt uppmaningen till medlemsstaterna att utveckla mätbara mål för att minska antalet arbetsrelaterade olyckor och sjukdomar. De flesta ändringsförslag syftade till att förenkla och förkorta texten samt att göra den mindre imperativ.

### 3.3 Institutionernas ståndpunkter

Övriga institutioners ståndpunkter är inte kända.

### 3.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Inget formellt remissförfarande har genomförts avseende kommissionens meddelande om en gemenskapens arbetsmiljöstrategi. Samråd har dock skett med Arbetsmiljöverket och arbetsmarknadens parter.

## 4 Övrigt

### 4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Gemenskapens strategi behandlas i rådsarbetsgruppen för sociala frågor. Medlemsstaterna förväntas anta en resolution om den gemensamma strategin vid ministerrådsmötet den 30 maj 2007.

## 4.2 Rättslig grund och beslutsförfarande

2006/07:FPM71

Strategin presenteras i form av ett meddelande och kräver i sig ingen rättslig grund. Gemenskapsinitiativ på arbetsmiljöområdet antas i regel med artikel 137 som rättslig grund. Rådsslutsatser planeras under våren 2007 (antas enhälligt).

## 4.3 Fackuttryck/termer